

ANALYTISCH BOEKHOUDEN EN KOSTENCALCULATIE

ANALYTISCH BOEKHOUDEN EN KOSTENCALCULATIE

Werner Bruggeman
Erik De Lembre
Patricia Everaert
Sophie Hoozée
Carine Patfoort

Veertiende editie

Analytisch boekhouden en kostencalculatie. Veertiende editie
Werner Bruggeman, Erik De Lembre, Patricia Everaert, Sophie Hoozée en Carine Patfoort

© 2016 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0759-8
D/2016/7849/119
NUR **163** / 786

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Over de auteurs

Prof. dr. Werner Bruggeman

Emeritus hoogleraar aan Universiteit Gent en Vlerick Business School

Prof. dr. Erik De Lembre

Emeritus hoogleraar Universiteit Gent
Erepresident Ernst & Young Belgium

Prof. dr. Patricia Everaert

Professor Universiteit Gent

Prof. dr. Sophie Hoozée

Professor Universiteit Gent

Carine Patfoort

Docent Arteveldehogeschool, leercoach, stagebegeleider

Inhoud

OVER DE AUTEURS	v
DEEL 1 INLEIDING	1
HOOFDSTUK 1	
ALGEMENE AFBAKENING VAN HET WERKTERREIN	3
1 WAT OMVAT BOEKHOUDEN?	4
2 DEELGEBIEDEN VAN DE BOEKHOUDING	5
2.1 Algemene boekhouding.....	5
2.2 Analytische boekhouding.....	6
2.3 Beleidsboekhouding.....	6
3 RELATIE VAN DE BOEKHOUDING TOT HET BESLISSINGSPROCES IN DE ONDERNEMING	8
3.1 Het managementconcept en de boekhouding	8
3.2 Relevantie van de informatie.....	10
3.3 Kost van de informatie.....	10
4 VERPLICHTINGEN INZAKE BELGISCHE WETGEVING	11
HOOFDSTUK 2	
BASISBEGRIJPPEN	15
1 ALGEMEEN OVERZICHT VAN HET ‘WERKINGSPROCES’ VAN EEN ONDER- NEMING	16
2 DEFINITIE EN CLASSIFICATIE VAN KOSTEN	17
2.1 Definitie van kosten.....	17
2.2 Classificatie van kosten	17
2.2.1 Indeling naar aard: kostensoort	17
2.2.2 Indeling naar de toewijsbaarheid aan de output: directe en indirecte kosten	18

2.2.3	Indeling naar functie binnen de onderneming: kostenplaatsen en/of kostendragers	18
2.2.4	Indeling naar de relatie tot het volume: vaste en variabele kosten.....	19
2.2.5	Indeling naar de tijdsperiode: historische, gebudgetteerde en standaardkosten	20
2.2.6	Indeling naar beheersbaarheid: beheersbare en niet-beheersbare kosten.....	20
2.2.7	Besluit.....	20
3	DE KOSTPRIJS.....	21
3.1	Het algemene begrip “kostprijs”	21
3.2	Kostprijs binnen de analytische boekhouding en binnen kostencalculatie	22
4	DOELSTELLINGEN VAN KOSTPRIJSCALCULATIE	24
4.1	Onmogelijkheid om de algemene boekhouding af te sluiten	24
4.2	Noodzakelijkheid van interne informatie	24
4.2.1	Periodieke resultaatbepaling	24
4.2.2	Grondslag tot bepaling van de offerteprijs of verkoopprijs.....	25
4.2.3	Hulpmiddel in de besluitvorming	25
4.2.4	Kostenbegroting voor planning en controle	26
4.2.5	Kostenbeheersing en efficiëntiebeoordeling	26
5	DIVERSE TECHNIEKEN VAN KOSTENCALCULATIE EN RESULTAATBEPALING	26
DEEL 2 STUDIE VAN DE KOSTENSOORTEN.....		29
HOOFDSTUK 3		
STUDIE VAN HET MATERIAALVERBRUIK.....		31
1	INLEIDING	32
2	HOEVEELHEIDSBEPALING.....	32
2.1	Informatiebronnen	32
2.2	Bepaling van de werkelijke hoeveelheid	33
2.2.1	Directe hoeveelheidsbepaling	33
2.2.2	Indirecte hoeveelheidsbepaling	34
2.3	Standaardhoeveelheid	35
3	PRIJSBEPALING.....	35
3.1	Historische inkoopprijs.....	35
3.2	Marktprijs	36
3.3	Vervangingsprijs	36
3.4	Standaardprijs	36
3.5	Cijfervoorbeeld	36
3.6	Invloed op de kostprijs en de balans	40
3.7	Fiscale aspecten.....	40
4	PRAKTISCHE AANPAK.....	41

HOOFDSTUK 4		
STUDIE VAN DE PERSONEELSKOSTEN		43
1	INLEIDING	44
2	HOEVEELHEIDSBEPALING.....	44
2.1	Bepaling van de gewerkte tijd	44
2.2	Informatiebronnen	44
2.3	Meting van de werkelijk gepresteerde tijden.....	46
3	PRIJSBEPALING.....	46
3.1	Bepaling van de personeelskost per betaald uur	46
3.2	Bepaling van de personeelskost per beschikbaar productief uur.....	47
4	SAMENSTELLING VAN DE PERSONEELSKOST	48
4.1	Schema	48
4.2	Inhoudelijke analyse van het prestatieloon	50
4.2.1	Samenstelling	50
4.2.2	Prestatiebasis gewoon loon.....	50
4.2.3	Overloon	51
4.2.4	Premies.....	51
4.3	Inhoudelijke analyse van de component sociale lasten	51
4.4	Analyse van het brutoloon inzake bestemming	52
4.4.1	Samenhang	52
4.4.2	Werknemersbijdrage RSZ.....	52
4.4.3	Inhouding voor bedrijfsvoorheffing.....	52
4.4.4	Uitkeerbaar loon	52
HOOFDSTUK 5		
DUURZAME PRODUCTIEMIDDELEN		53
1	ALGEMEENHEDEN	54
2	VERGELIJKENDE ALGEMENE STUDIE VAN DE AFSCHRIJVINGSMETHODEN ...	54
2.1	Principe.....	54
2.2	Afleiding van de formules voor sinking fund en annuïteitenmethode	56
2.2.1	Tijds waarde van het geld	56
2.2.2	Enkelvoudige intrest.....	56
2.2.3	Samengestelde intrest.....	57
2.2.4	Annuïteitenmethode	59
2.2.5	Sinking fund	61
3	VOORBEELDEN	62

4	FISCALE ASPECTEN	66	
4.1	Fiscale versus economische afschrijvingsduur	66	
4.2	Afschrijving en vervangingswaarde	66	
4.3	Versneld afschrijven	66	
4.3.1	Argumentatie pro	66	
4.3.2	Argumentatie contra	66	
4.4	Fiscaal aanvaarde afschrijvingsstelsels	67	
5	AFSCHRIJVING ALS KOSTPRIJSCOMPONENT	67	
5.1	Afschrijvingsbeleid	67	
5.2	Vergelijkende studie van de druk op de kostprijs van de diverse afschrijvingsmethoden...	68	
5.3	Kostencalculatorische overwegingen bij volledige afschrijving zonder buitengebruikstelling	68	
HOOFDSTUK 6			
RENTE ALS KOSTENFACTOR.....			71
1	THEORETISCHE ARGUMENTATIE	72	
2	PRAKTISCHE AANPAK.....	73	
DEEL 3 FULL COSTING VOLGENS DE TRADITIONELE BENADERING			75
HOOFDSTUK 7			
EXTRACOMPTABELE KOSTENCALCULATIE.....			77
1	HET VERZAMELEN VAN DE KOSTENGEGEVENS	78	
1.1	Centrale administratie	78	
1.2	Kosteninput: documenten	78	
2	VERDELING VAN DE KOSTEN.....	82	
2.1	Principe.....	82	
2.2	Techniek.....	82	
2.3	Kostenplaatsen	82	
3	VAN KOSTENPLAATSEN NAAR KOSTENDRAGERS	83	
4	BEPALING VAN DE KOSTPRIJZEN EN RESULTAATBEPALING	85	
5	GEVALLENSTUDIE MASSAPRODUCTIE: ÉÉN EINDPRODUCT, ÉÉN GRONDSTOF, ÉÉN BEWERKING.....	89	
5.1	Gegevens	89	
5.2	Kostenverdeelstaat	93	
5.3	Extracomptabele resultaatbepaling en kostprijscalculatie	95	

6	GEVALLENSTUDIE MASSAPRODUCTIE MET BIJPRODUCT	95
6.1	Gegevens	95
6.2	Kostenverdeelstaat	100
6.3	Extracomptabele resultaatbepaling en kostprijscalculatie	102
6.4	Afsluiting algemene boekhouding.....	103
7	VARIANT	106
8	BESLUIT	107
HOOFDSTUK 8		
	VERDELING VAN DE INDIRECTE KOSTEN: TRADITIONELE METHODEN	109
1	VERDEELPROBLEMEN	110
2	TOEREKENING VERSUS TOEWIJZING	110
3	TRADITIONELE VERDEELSLEUTELS	111
3.1	De delingscalculatie.....	111
3.2	De equivalentiecijfermethode	113
3.3	De toeslagmethode	115
3.4	Keuze van het verdeelcriterium	119
3.4.1	Overzicht.....	119
3.4.2	Identificatie van de verdelingsbasis	122
4	VERDEELSLEUTELS BIJ EEN GEMEENSCHAPPELIJK PRODUCTIEPROCES	125
4.1	Gemeenschappelijk productieproces	125
4.2	Verbijzondering van de gemeenschappelijke kosten	125
5	DE VERDEELPROBLEMATIEK BINNEN DE KOSTENVERDEELSTAAT	127
5.1	Algemeen	127
5.2	De rechtstreekse toewijzing.....	127
5.3	De trapsgewijze toewijzing.....	128
5.4	Methode van de wederzijdse dienstverlening.....	128
HOOFDSTUK 9		
	AUTONOME ANALYTISCHE BOEKHOUDING	135
1	REKENINGENSTELSEL	136
1.1	Definitie en doelstellingen.....	136
1.2	Eisen gesteld door het boekhoudrecht.....	136
1.3	Model van rekeningenstelsel	138
1.4	Bespreking	142

2	MATERIAALVERBRUIK.....	144
2.1	Algemene boekhouding.....	144
2.2	Analytische boekhouding.....	145
3	DIENSTEN EN DIVERSE GOEDEREN.....	147
3.1	Algemene boekhouding.....	147
3.2	Analytische boekhouding.....	147
4	PERSONEELSKOSTEN.....	150
4.1	Algemene boekhouding.....	150
4.2	Analytische boekhouding.....	150
5	AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN.....	153
5.1	Algemene boekhouding.....	153
5.2	Analytische boekhouding van de afschrijvingen.....	154
5.3	Analytische boekhouding van de waardevermindering op vorderingen.....	155
6	VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN.....	156
6.1	Algemene boekhouding.....	156
6.2	Analytische boekhouding.....	157
6.3	Uitdieping: aparte kostenplaats onderhoud.....	159
6.3.1	Terminologie.....	159
6.3.2	Analytische boekhouding.....	161
7	ANDERE BEDRIJFSKOSTEN.....	163
8	VAN KOSTENPLAATSEN NAAR KOSTENDRAGERS.....	164
9	GOEDEREN IN BEWERKING – BESTELLINGEN IN UITVOERING.....	164
9.1	Vaststellen van de hoeveelheid en waardering.....	165
9.2	Goederen in bewerking: boekingen.....	166
9.3	Bestellingen in uitvoering.....	167
10	AFLEVERING VAN GEREED PRODUCT EN BIJPRODUCTEN.....	167
10.1	Eén gereed product.....	167
10.2	Bijproduct.....	168
10.3	Verschillende eindproducten.....	168
11	ANALYTISCHE RESULTAATBEPALING.....	170
12	ALGEMEEN SCHEMA VAN DE ANALYTISCHE BOEKHOUDING.....	171
13	UITVAL EN AFVAL.....	178
13.1	Terminologie.....	178
13.2	Betekenis voor het kostenbeheersingsproces.....	178
13.3	Analytische boekhouding.....	179

13.3.1	Uitval	179
13.3.2	Afval	181
13.3.3	Besluit	183
14	PRAKTISCHE ILLUSTRATIE: DIDACTISCHE GEVALLENSTUDIES	183
14.1	Gevallenstudie massaproductie: één eindproduct, één grondstof, één bewerking	183
14.1.1	Basisgegevens	183
14.1.2	Verwerking van de gegevens	183
14.2	Gevallenstudie: massaproductie met bijproduct	190
14.2.1	Gegevens	190
14.2.2	Verwerking van de gegevens	190
15	HET GEBRUIK VAN VERREKENPRIJZEN	198
15.1	Materiaalverbruik	198
15.2	Diensten en diverse goederen	199
15.3	Personeelskosten	201
15.4	Afschrijvingen en waardeverminderingen	204
15.4.1	Afschrijvingen	204
15.4.2	Waardevermindering op vorderingen	206
15.5	Voorzieningen voor risico's en kosten	207
15.6	Andere bedrijfskosten	209
15.7	Goederen in bewerking en bestellingen in uitvoering	210
15.7.1	Goederen in bewerking	210
15.7.2	Bestellingen in uitvoering	210
15.8	Analytische resultaatbepaling	210
15.9	Samenvatting	212
16	SYNTHESE AUTONOME ANALYTISCHE BOEKHOUDING	217
DEEL 4 FULL COSTING UITGEBREID NAAR VERSCHILLENDE INDUSTRIËLE PRODUCTIEPROCESSEN		219
HOOFDSTUK 10		
EXTRACOMPTABELE KOSTENCALCULATIE TOEGEPAST OP INDUSTRIËLE PRODUCTIEPROCESSEN		221
1	TYOLOGIE	222
1.1	Massaproductie	222
1.2	Serieproductie	223
1.3	Stukproductie	223
2	KOSTENCALCULATIE BIJ MASSAPRODUCTIE	223
2.1	Situering	223
2.2	Kostencalculatie en kostenadministratie massaproductie – Cumulatiemethode	223
2.3	Methode ter bepaling van het kostentarief per verwerkingsproces – Tarificatiemethode...	225

3	GEVALLENSTUDIE: PRODUCTIE IN STADIA: NORMAAL, FAMILIAAL.....	227
3.1	Gegevens	227
3.2	Verwerking van de gegevens	230
4	KOSTENCALCULATIE BIJ SERIE- EN STUKPRODUCTIE.....	235
4.1	Inleiding.....	235
4.2	Administratieve organisatie	235
5	GEVALLENSTUDIE: ORDERCALCULATIE	237

HOOFDSTUK 11

AUTONOME ANALYTISCHE BOEKHOUDING TOEGEPAST OP INDUSTRIËLE PRODUCTIEPROCESSEN

249

1	SITUERING.....	250
2	MASSAPRODUCTIE.....	250
2.1	Meerdere eindproducten – meerdere grondstoffen – één bewerking	250
2.2	Meerdere eindproducten – één grondstof – meerdere bewerkingen.....	251
2.3	Meerdere eindproducten – meerdere grondstoffen – meerdere bewerkingen.....	253
3	MASSAPRODUCTIE: PRODUCTIE IN STADIA.....	254
4	GEVALLENSTUDIE: PRODUCTIE IN STADIA.....	258
5	MASSAPRODUCTIE: PRODUCTIE IN BEDRIJFSAFDELINGEN	265
6	SERIE- EN STUKPRODUCTIE	267
7	GEVALLENSTUDIE: ORDERCALCULATIE	271

DEEL 5 ACTIVITY-BASED COSTING.....

283

HOOFDSTUK 12

DE TECHNIEK VAN ACTIVITY-BASED COSTING

285

1	VEELVOORKOMENDE TEKORTKOMINGEN VAN TRADITIONELE KOST- PRIJSSYSTEMEN.....	286
1.1	Gebrekkige homogeniteit van de aan de kostenplaats toegewezen kosten	286
1.2	Overdreven gebruik van directe arbeid (uren of waarde) als omslagsleutel voor indi- recte kosten.....	286
2	DEFINITIES VAN ACTIVITY-BASED COSTING (ABC) UIT DE LITERATUUR.....	287
3	OMSCHRIJVING VAN ABC.....	287

4	SYSTEMATISCHE STUDIE VAN DE BOUWSTENEN VAN EEN ABC-MODEL.....	289
4.1	Middelen.....	289
4.2	Activiteiten.....	290
4.3	Resource cost drivers.....	290
4.4	Activity cost drivers.....	291
4.4.1	Begrip en voorbeelden.....	291
4.4.2	Bepaling van de activity cost drivers.....	292
4.5	Kostenobjecten.....	292
5	UITGEWERKT VOORBEELD.....	293
6	EVALUATIE VAN ABC.....	298
6.1	Criteria van toepasbaarheid.....	298
6.2	Innovaties van ABC.....	299
6.3	Voordelen van ABC.....	299
6.3.1	Voordelen op strategisch vlak.....	299
6.3.2	Voordelen op operationeel vlak.....	300
6.4	Nadelen van ABC.....	301
HOOFDSTUK 13		
ABC VERSUS TRADITIONELE KOSTPRIJSCALCULATIE TOEGEPAST VIA EEN CASE		303
1	INLEIDING.....	304
2	WINSTGEVENDHEID VIA TRADITIONELE KOSTPRIJSCALCULATIE.....	304
3	TOEPASSING VAN ABC.....	305
4	UITWERKING VAN DE CASE.....	306
4.1	Basisgegevens.....	306
4.2	Gevraagd.....	308
4.3	Oplossing.....	308
HOOFDSTUK 14		
ABC GEÏNTEGREERD IN DE ANALYTISCHE BOEKHOUDING		313
1	GEGEVENS CIJFERVOORBEELD.....	314
2	UITWERKING VAN DE KOSTENVERDEELSTAAT.....	318
3	EXTRACOMPTABELE RESULTAATBEPALING EN KOSTPRIJSCALCULATIE.....	324
4	EVALUATIE.....	324
5	CONCLUSIE.....	325

DEEL 6 DIRECT COSTING	327
HOOFDSTUK 15	
DIRECT COSTING: TECHNIEK EN BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING	329
1 ONTSTAAN.....	330
2 ONDERSCHIED TUSSEN VASTE EN VARIABLE KOSTEN	331
3 GRONDVORM VAN DIRECT COSTING	332
3.1 Voorraadwaardering	333
3.2 Resultaatbepaling.....	334
4 DIRECT COSTING EN KOSTENPLAATSEN.....	339
4.1 Beheersing van het centrum.....	339
4.2 Direct costing en kostendragers	340
4.3 Het 'getrapte' direct costing-model	341
5 BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING VAN DIRECT COSTING.....	343
5.1 Algemene principes.....	343
5.2 Verwerking van direct costing in de analytische boekhouding.....	345
5.3 Varianten en nut van de boekhoudkundige verwerking van direct costing.....	350
5.3.1 Variant met onmiddellijke uitsplitsing van de kostensoorten in vast en variabel.....	350
5.3.2 Variant waarbij "999 Niet-toegerekende kosten" geanalyseerd wordt.....	350
5.3.3 Nut van een boekhoudkundige verwerking van direct costing.....	351
6 SYNTHESE	352
HOOFDSTUK 16	
HET GEBRUIK VAN VARIABLE KOSTENINFORMATIE BIJ BELEIDSBESLISSINGEN.	353
1 BELEIDSASPECTEN VAN DE KOSTENCALCULATIE.....	354
2 DIFFERENTIËLE KOSTENCALCULATIE	355
2.1 Begrippen en methode.....	355
2.2 Determinanten van de differentiële kosten (kostprijs)	356
2.3 Differentiële opbrengst.....	357
3 TOEPASSINGEN	357
3.1 De break-evenanalyse of de kritische omzettechniek.....	358
3.1.1 Inleiding.....	358
3.1.2 Keuze van de eenheid waarin volume zal worden gemeten en kostenverloop.....	359
3.1.3 Kritische omzettechniek in fysische eenheden	359
3.1.4 Kritische omzettechniek in monetaire waarde	360
3.1.5 Besluit.....	361

3.2	Prijspolitiek.....	362
3.3	Assortimentspolitiek (wijzigen van de “productmix”).....	364
3.4	Knelpuntcalculatie.....	365
3.4.1	Begrip.....	365
3.4.2	Doel.....	365
3.5	“Make or buy”-beslissingen.....	366
4	ALGEMEEN BESLUIT.....	367
HOOFDSTUK 17		
DE DIRECTEKOSTENCALCULATIE.....		369
1	BEGRIP.....	370
2	TOEPASSING.....	371
DEEL 7 STANDAARDKOSTENCALCULATIE.....		375
HOOFDSTUK 18		
STANDAARDKOSTENCALCULATIE.....		377
1	INLEIDING.....	378
2	DEFINITIES.....	379
2.1	Standaardkosten.....	379
2.2	Hoeveelheidsstandaarden en prijsstandaarden.....	380
2.3	Standaardkostprijs.....	380
2.4	Integrale standaardkostencalculatie.....	380
3	CLASSIFICATIE VAN STANDAARDEN.....	381
3.1	Soorten standaarden.....	381
3.2	Praktisch belang.....	383
3.3	Verschil tussen de normale standaard en het budget.....	383
4	BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING EN REKENINGENSTELSEL.....	384
5	STANDAARDKOSTEN VOOR DE DIRECTE, VARIABELE KOSTENSOORTEN.....	385
5.1	Materiaalverbruik.....	385
5.1.1	Vaststellen van de standaardhoeveelheid per eenheid eindproduct.....	385
5.1.2	Vaststellen van de standaardprijs van de aangewende materialen.....	386
5.1.3	Standaardkost van het materiaalverbruik.....	387
5.1.4	Verschillenanalyse materiaalverbruik.....	387
5.1.5	Autonome analytische boekhouding.....	389
5.1.6	Praktisch voorbeeld.....	392

5.2	Directe personeelskosten	395
5.2.1	Vaststellen van de standaardpersoneelstijd per eenheid eindproduct.....	395
5.2.2	Vaststellen van de standaardprijs voor de personeelskost.....	396
5.2.3	Standaardkost van het personeel	397
5.2.4	Verschillenanalyse directe personeelskost.....	397
5.2.5	Autonome analytische boekhouding	398
5.2.6	Praktisch voorbeeld.....	398
5.3	Boekhoudkundige verwerking: samenvattend overzicht en verfijningen.....	400
6	STANDAARDKOSTEN MET BETREKKING TOT DE INDIRECTE KOSTEN- SOORTEN.....	401
6.1	Inleiding.....	401
6.2	Causale factor	402
6.3	Definiëren van het standaardtarief per eenheid causale factor	403
6.4	Verschillenanalyse met betrekking tot indirecte kosten.....	405
6.4.1	Praktisch voorbeeld.....	405
6.4.2	Bepaling van het totale verschil	406
6.4.3	Stapsgewijs: begrippen	407
6.4.4	Analyse van de verschillen	409
6.4.5	Grafische voorstelling.....	410
6.5	Autonome analytische boekhouding	411
7	VERSCHILLENANALYSE INDIRECTE KOSTEN: EXTRA UITGEWERKT VOORBEELD.....	414
7.1	Gegevens	414
7.2	Verschillenanalyse	415
7.3	Autonome analytische boekhouding	416
8	GLOBAL VOORBEELD VAN DE STANDAARDKOSTENCALCULATIE.....	417
8.1	Gegevens	417
8.2	Verschillenanalyse	418
8.2.1	Op direct materiaalverbruik.....	418
8.2.2	Op directe personeelskost.....	418
8.2.3	Op de indirecte kosten.....	419
8.3	Autonome analytische boekhouding	420
9	BESLUIT	422
	DEEL 8 OEFENINGEN	423
	OEFENINGEN BIJ DEEL 1	
	ALGEMENE AFBAKENING VAN HET WERKTERREIN	425
1-1	Oefening KN5	426
1-2	Oefening cs2.....	426

OEFENINGEN BIJ DEEL 2		
STUDIE VAN DE KOSTENSOORTEN		427
2-1	Oefening kwartaal.....	428
2-2	Oefening januari.....	428
2-3	Oefening maart.....	429
2-4	Oefening augustus.....	430
2-5	Oefening mei.....	430
2-6	Oefening Toys.....	431
2-7	Oefening Matsushita.....	431
2-8	Oefening De Boosere.....	432
2-9	Oefening Peach.....	432
2-10	Oefening vrachtwagen.....	432
2-11	Oefening machine en magazijn.....	433
2-12	Oefening Pralidas.....	434
2-13	Oefening Van Gent & Boos.....	434
2-14	Oefening Ripal.....	435
2-15	Oefening Leguma.....	435
 OEFENINGEN BIJ DEEL 3		
FULL COSTING VOLGENS DE TRADITIONELE BENADERING		437
3-1	Oefening Lambourcia.....	438
3-2	Oefening Spiessens Mini Maxi.....	439
3-3	Oefening toeslagmethode.....	442
3-4	Oefening equivalentiemethode.....	443
3-5	Oefening Lambourcia Plus.....	443
3-6	Oefening Spiessens Plus.....	443
3-7	Oefening Karé.....	443
3-8	Oefening Pascal and Partners.....	447
3-9	Oefening Fisher House.....	449
3-10	Oefening Vandamme & Co.....	453
3-11	Oefening Maintenance WP-VP.....	455
3-12	Oefening Maintenance Plus.....	456
3-13	Oefening Athena Uitval en Afval.....	458
3-14	Oefening Isostar.....	459
3-15	Oefening Tripartite.....	460
 OEFENINGEN BIJ DEEL 4		
FULL COSTING UITGEBREID NAAR VERSCHILLENDE INDUSTRIËLE PRODUCTIEPROCESSEN		463
4-1	Oefening Shorty.....	464
4-2	Oefening Regina.....	465
4-3	Oefening Abidas.....	468

4-4	Oefening Masureel	470
4-5	Oefening Biscuits-Biscottes.....	474
4-6	Oefening Marcello	480
4-7	Oefening Transibel	481
4-8	Oefening Sany	484
4-9	Oefening industriële bakkerij.....	488
4-10	Oefening bureaumeubelen	492
4-11	Oefening textielbedrijf.....	496
4-12	Oefening Plaatijzer	500
4-13	Oefening Constructiebedrijf.....	503

OEFENINGEN BIJ DEEL 6

DIRECT COSTING	507
-----------------------------	------------

6-1	Oefening break-even	508
6-2	Oefening Safety	508
6-3	Oefening Murphy	509
6-4	Oefening budget.....	509
6-5	Oefening Dimarso	510
6-6	Oefening Make or buy	510
6-7	Oefening low cost	511
6-8	Oefening V8	511
6-9	Oefening A.C.....	512
6-10	Oefening Semi-Var	513
6-11	Oefening Lotus.....	514
6-12	Oefening Duo.....	514
6-13	Oefening Trio	515
6-14	Oefening Stop or.....	515

OEFENINGEN BIJ DEEL 7

STANDAARDKOSTENCALCULATIE	517
--	------------

7-1	Oefening ABC en DEF voor directe kosten	518
7-2	Oefening NV Tuti	518
7-3	Oefening NV SDW.....	519
7-4	Oefening verschillenanalyse NV Gigi.....	520
7-5	Oefening Betonmaatschappij.....	520
7-6	Oefening NV LIZ.....	521
7-7	Oefening beginvoorraad en eindvoorraad	522
7-8	Oefening Glasco.....	523
7-9	Oefening NV UFO	525
7-10	Oefening Tearoom Real	525
7-11	Oefening Fordania	527
7-12	Oefening Schellebelle	528
7-13	Oefening TIP.....	530
7-14	Oefening Idea Fantastic	531